

o p p o n e n c i a

Gyárfás Noémi : H2O Módszertani és Gyakorló Általános Iskola - Budapest, VIII. Tömő utca - diplomatervezéshez

Tizenkét évvel ezelőtt, a Corvin-Szigony projekt indulása idején, egy Mesteriskolás pályázat okán jártam utoljára ezen a környéken. Úgy tűnik, az azóta eltelt időben történt városépítészeti léptékű változások, még jobban kihangsúlyozták az akkori aránytalanságokat, máshova tolva a határokat.

Gyárfás Noémi nagyfokú szociális érzékenysége és témaválasztása attól példaértékű, hogy a jövőbe vetett hitéről tanúskodik, miként az egyén oktatásáról és ezzel egy időben egy egészséges társadalom kialakításáról gondolkodik és attól mai, hogy az arányosság visszaállítására törekszik. Gondolatai kiteljesítéséhez keresve sem található jobb helyszínt.

A diplomaterv részletes előkészítéséből láthatjuk, hogy kikutatta a témán dogozó szervezeteket és megismerve munkájukat azon gondolkodik, hogyan tud az építés szakmai tudásával rákapcsolódni a kezdeményezéseikre. Az oktatási épületek tipológiája, a speciális nevelési módszer megismerése és az azt alkalmazó iskola bejárása, mind a programépítés tudatosságáról tanúskodnak és arról, hogy fő feladatának azt tartja, hogy sajátos építészeti térformálást rendelhessen melléjük.

A társadalmi együttműködésről szóló grafikonjai közül, az INKLÚZIÓT bemutatót teszi építészeti alapképletéül, amit mintegy küldetesként igyekszik végigvinni a terven. Mikor megtalálja ehhez pedagógiai módszerként az OPEN SPACE EDUCATION-t, végig azon munkálkodik, hogy a folyosóra felfűzött tanterem hagyományos képletét, amit az átmenő telek mivolta evidenciaként erőltet a beépítésre, hogyan tudja átalakítani a zsidóteret is felhasználó és azt oktatási egységekkel kiegészítő képletté. E mentén a földszinten faltól-falig funkcióval betöltött nyitott tereket hoz létre, míg az emeleten a pációkkal gazdagított osztályteremmel türemkednek be és lazulnak fel az „open space”-ben.

Az „egyter” érzését azzal is erősíteni igyekszik, hogy a két oktatási szint között különféle födémátörésekkel operál, amik így többet jelentenek a foghíjbeépítés paraktikus bevilágítási módszereinek alkalmazásánál. A környező tömbök beépítési szövetére, ez a száz százalékos beépítettség, a bevilágítók által létrehozott szövetszerűséggel reagál úgy, ahogy az „egyteret” is beszövi a bútorozás.

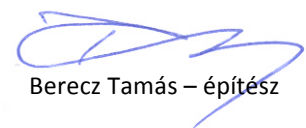
Ez az elrendezés bennem több kérdést is felvet: a bútorozás esetenként nem hat-e ellenkezőleg, nem szűkíti-e folyosószerűvé a tereket? A bútorozás ilyen mértéke nem megy-e a flexibilitás rovására? Maradhat-e egy tér az „egyter”? Az „egyter” mennyiben alkalmas az SNI (sajátos nevelési igényű), azon belül is a figyelemzavaros gyerekek figyelmének koncentrálására? És képes-e a gyerekek életkori sajátosságainak megfelelő intim terek létrehozására?

Számomra a terv lényege, az oktatási terek kialakításán dől el. Ez jelen esetben a H2O mivolta. Az, hogy többet tudjon jelenteni egy hagyományos iskolánál. Az ennek való megfelelési vágy mellett, kötelező gyakorlat az építészeti keretet adó jó megoldások sora, mint az átmenőtelek racionális belakása, az oktatási szárny és a tornatermi-udvari szárny arányossága, - bár ezen belül az udvar-kert kérdést tovább cizellálhatónak tartom, - az épület változatosan rafinált metszeti kialakítása, a homlokzatok felületenkénti kezelése, ahogy a monolitikus lábazati zóna fölé helyezi a könnyű és áttört részeket, ahogy ezek együttesével új építészeti minőséget hoz a környezetébe.

A diplomaterv a félév folyamán nagy utat járt be és - bár nem ez volt a kezdeti célkitűzése, - a végére eljutott az oktatási tér alapegységéig, az osztályteremig. Érdemes lenne ezt az alapegységet továbbdolgozni, a felsorolt igényeket az életkori sajátosságoknak megfelelő nevelési rendszer ismeretei és a környezetpszichológia tapasztalatai mentén pontosítani. Ez így, Gyárfás Noémi téma iránti érzékenységgel és elhivatottságával, egy jól kutatható doktori téma is lehetne.

A diplomatervet, ezzel az indoklással a Tisztelt Diplomabizottság figyelmébe ajánlom.

Budapest, 2014. június 24.

Berecz Tamás – építész